

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – maart 2023

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand maart.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1. EU-leiders bevestigen eensgezinde en vastberaden steun voor Oekraïne

De Europese Raad kwam bijeen op 23 en 24 maart. De EU-leiders bespraken samen met President Zelenski de laatste ontwikkelingen in de Russische agressie tegen Oekraïne en spraken eensgezinde en vastberaden steun uit voor Oekraïne. De EU-leiders namen conclusies aan over de gezamenlijke levering van munitie, ontvoeringen van kinderen, de verantwoordingsplicht voor oorlogsmisdrijven, sancties, herstel en wederopbouw, mondiale voedselveiligheid en het EU-toetredingsproces van Oekraïne. De leiders spraken tevens hun steun uit voor Moldavië en verzochten de Europese Commissie een steunpakket voor te bereiden. Verder bespraken de EU-leiders het concurrentievermogen van de EU op lange termijn en benadrukten in dit verband de verdieping van de interne markt, het verminderen van kwetsbaarheden, een gezond regelgevingsklimaat, de realisatie van de kapitaalmarktenunie, 3% bbp investeringen in onderzoek en innovatie, de ontwikkeling van vaardigheden en circulariteit. Ze pleitten ook voor een versterking van het handels-, landbouw- en industriebeleid. Tot slot spraken de EU-leiders over de hoge energieprijzen, migratie, de donorconferentie ter ondersteuning van de bevolking in Turkije en Syrië na de recente aardbevingen en de betrekkingen tussen Kosovo en Servië.

1.2. EU en VK zetten stap richting nieuw hoofdstuk in hun betrekkingen

De Raad Algemene Zaken van 21 maart sprak unanieme steun uit voor het beginselakkoord tussen de Europese Commissie en de Britse regering over de uitvoering van het protocol inzake Ierland / Noord-Ierland. Het akkoord wordt beschouwd als een goede zaak voor mensen en bedrijven in Noord-Ierland en moet de EU en het Verenigd Koninkrijk (VK) in staat stellen een nieuw hoofdstuk in hun betrekkingen te openen. Daarnaast bespraken de ministers de ontwerpconclusies voor de Europese Raad die plaatsvond op 23-24 maart en wisselden van gedachten over de laatste ontwikkelingen op het gebied van de rechtsstaat in Slowakije, Finland, België, Bulgarije en Tsjechië. Voor België werd gesproken over de onafhankelijkheid van justitie, de strijd tegen corruptie en mediapluralisme. Nederland sprak namens de Benelux steun uit voor het rechtsstaatsmechanisme en benadrukte het belang van het volledige engagement van de Raad rechtsstaatsdialoog.

1.3. EU en Thailand kondigen heropstart vrijhandelsonderhandelingen aan

De EU en Thailand kondigden op 15 maart de heropstart van de vrijhandelsonderhandelingen aan die in 2014 voor onbepaalde duur werden onderbroken door de politieke situatie in Thailand. De onderhandelingen passen in de Indo-Pacifische strategie van de EU en Thailand is daarenboven de op één na grootste economie van Zuidoost-Azië. In 2021 exporteerde Vlaanderen voor 880,07 miljoen euro naar Thailand. De inspanningen om waardenketens te diversifiëren werden ook uitdrukkelijk versterkt door de verordening en mededeling over kritieke grondstoffen die op 16 maart is gepubliceerd. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de sterke punten en kansen van de eengemaakte markt en externe partnerschappen van de EU om de toeleveringsketens van kritieke grondstoffen in de EU te diversifiëren en veerkrachtiger te maken. De wetgeving inzake kritieke grondstoffen verbetert ook de capaciteit van de EU om het risico op verstoringen te monitoren en te beperken, en verbetert de circulariteit en duurzaamheid.

1.4. Ministers bespreken 30 jaar interne markt en Green Deal-plan voor industrie op Raad Concurrentievermogen

Op 2 maart kwamen de Europese ministers voor Concurrentievermogen samen voor een beleidsdebat omtrent 30 jaar interne markt. Vlaanderen vroeg extra aandacht in het Belgische standpunt voor innovatie en kmo's, wat tijdens de Raad zelf op veel bijval kon rekenen. Vlaanderen verzocht de Europese Unie ook om werk te maken van een heldere, afgeslankte en modernere regelgeving. Dit moet de Europese bedrijven helpen competitief te blijven met de rest van de wereld. Nog een belangrijk dossier voor Vlaanderen was de bespreking van het Green Deal-plan voor industrie, zeker met het oog op de wetgeving inzake kritieke

grondstoffen en de wetgeving voor koolstofneutrale industrie van de EU. De Vlaamse standpunten waren hier o.a. gebaseerd op de Vlaamse Visienota van 3 februari 2023: "Naar een Versterkte Concurrentiekracht van de Europese Industrie."

1.5 Onderwijsministers bespreken lerarentekort

Tijdens de Onderwijsraad op 7 maart hielden de ministers een beleidsdebat over het lerarentekort in de lidstaten en hoe de Europese Unie de lidstaten kan helpen om dit tekort aan te pakken. In de hele EU kampen landen met dergelijke tekorten, waardoor de kwaliteit en kansen-gelijkheid van het onderwijs gevaar lopen. Tijdens de Raad wisselden lidstaten nationale beleidspraktijken uit. De meeste lidstaten hebben extra financiële steun vrijgemaakt voor leerkrachten, terwijl andere lidstaten, zoals België, benadrukken dat de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep verbeterd moet worden. Dit kan bijvoorbeeld door een Europese campagne om het belang van leraren en hun aanzien te verhogen. België deed het voorstel om een Europees Jaar van de Leraar te lanceren. Verder heeft de Raad conclusies goedgekeurd over vaardigheden en competenties voor de groene transitie en gaf de Europese Commissie een presentatie over de Dag van de Europese auteurs.

1.6. Oekraïne centraal op agenda informele Raad Buitenlandse Zaken Defensie

Op 7 en 8 maart kwamen de Europese defensie-ministers samen in het kader van een informele Raad Buitenlandse Zaken Defensie. Oekraïne stond centraal in hun gedachtewisselingen. De ministers bevestigden dat de snelle en efficiënte levering van munitie aan Oekraïne cruciaal is en dat de Europese defensie-industrie dringend versterkt dient te worden. Hiertoe werd een driesporenvorstel besproken die deze doelstelling moet mogelijk maken. Onder lopende zaken bespraken de ministers de EU militaire partnerschapsmissie in Niger die als doel heeft de Nigerese krijgsmacht te ondersteunen en algemene stabiliteit te brengen in de Sahel. In de marge van de Raad vond er een lunchbespreking plaats over de steun aan Oekraïne en over het tegengaan van invloeden van buitenaf, dit in het gezelschap van de NATO Secretaris-Generaal, de adjunct-secretaris-generaal voor VN-vredesoperaties en twee Europarlementariërs.

1.7. Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking bespreekt nieuwe mondiale gezondheidsstrategie van de EU en heropbouw Oekraïne

Op 8 en 9 maart vond een informele Raad Buitenlandse Zaken, samenstelling ontwikkelingssamenwerking, plaats. Mondiale gezondheid, de heropbouw van Oekraïne en de hervorming van de multilaterale ontwikkelingsbanken (MDB) stonden centraal in de gedachtewisselingen. Vlaanderen vroeg extra aandacht in het Belgische standpunt voor het belang van universele toegang tot seksuele en reproductieve rechten en gezondheidszorg in een mondiale gezondheidsstrategie. Het Belgisch standpunt benadrukte tevens het versterken van gezondheidssystemen in de geest van universele gezondheidszorg en sociale bescherming. Verder sprak de Raad met Oekraïens vicepremier Oleksandr Kubrakov. Tijdens dit gesprek ging belangrijke aandacht naar de coördinatie en financiering van de heropbouw, alsook naar de rol van de private sector, en de strijd tegen corruptie. Veel lidstaten zijn ervan overtuigd dat de heropbouw gepaard moet gaan met een hervormingsproces in Oekraïne. Ook is gesproken over het herstel van de energie-infrastructuur en het operationaliseren van de coördinatieplatformen. Hierbij heeft Vlaanderen in de voorbereiding van het Belgisch standpunt gewezen op de belangrijke rol van de EU, het gelijk speelveld voor de kleinere economieën, de inclusiviteit van alle handels- en investeringsbevorderende instellingen zoals FIT, het belang van investeringen in sociale sectoren zoals onderwijs en gezondheid en investeringen in de voedselvoorziening. Verder kwamen ook de post-Cotonou onderhandelingen, Global Gateway en Afghanistan aan bod.

1.8 Eurogroep neemt verklaring aan over de richtsnoeren voor het begrotingsbeleid in 2024

Op 13 maart maakte de Eurogroep de balans op van de macro-economische en budgettaire ontwikkelingen in de eurozone. Daarbij namen de ministers een gezamenlijke verklaring aan over de mededeling van de

Europese Commissie met richtsnoeren voor het begrotingsbeleid van de EU-lidstaten in 2024. Ze onderlijnen daarin de noodzaak om een voorzichtig begrotingsbeleid te voeren, gericht op het verzekeren van de schuldhoudbaarheid op middellange termijn en het bevorderen van duurzame groei. De Eurogroep roept ook opnieuw op om steunmaatregelen in het kader van de energiecrisis gericht te maken. De ministers onderschreven de delen van de ontwerpconclusies van de Raad over de hervorming van het EU-kader voor economische governance die verband houden met de eurozone. Verder wisselden ze van gedachten over ontwikkelingen op het vlak van inflatie, waaronder de factoren die de inflatie in de eurozone aanjagen, en de situatie in de afzonderlijke lidstaten. Ten slotte, boog de Eurogroep zich nog over de strategische beleidsdoelstellingen van een digitale euro. De ministers bevestigden dat ze hun werk zullen voortzetten om een gedegen democratische en politieke basis voor het project te bieden.

1.9. De ministers van Werk en Sociale Zaken bespreken het Europees Semester en de arbeidsmarktsituatie van vluchtelingen uit Oekraïne

Op 13 en 14 maart kwamen de Ministers van Werk, Sociale Zaken en Volksgezondheid samen. Hoewel er geen wetgevende dossiers op de agenda stonden, werden er wel enkele belangrijke debatten gevoerd. Het debat over het Europees semester ging voornamelijk over het versterken van het concurrentievermogen voor duurzame economische groei in een context van digitale en groene transitie, waarbij vaardigheden een cruciale rol spelen. De ministers waren het eens dat er sterk geïnvesteerd moet worden in vaardigheden, door middel van structurele hervormingen in het arbeidsmarkt- en onderwijsbeleid, en meer aandacht voor levenslang leren, omscholing en bijscholing. België benadrukte het belang van een betere prognose van de benodigde vaardigheden om de twin transitie waar te maken. De ministers bespraken verder de impact van de oorlog in Oekraïne op de arbeidsmarkt en integratie. Er vond ook een gedachtewisseling plaats over het thema bescherming van kinderen in kwetsbare situaties in tijden van crisis en conflict, met name in het licht van de oorlog in Oekraïne. De EU-ministers hebben verder ook gesproken over de ratificatie van de IAO-conventie nr. 190 over geweld en intimidatie op de werkvloer. Een aantal lidstaten hebben al aangegeven de conventie te willen ratificeren, terwijl andere lidstaten zich verzetten tegen een oplossing die hen zou verplichten de conventie te ratificeren. Ten slotte heeft Commissaris Schmit aangekondigd dat er een voorlopig akkoord is over een Europees Jaar van de Vaardigheden van 9 mei 2023 tot 8 mei 2024, met als doel werknemers en bedrijven te voorzien van de nodige vaardigheden voor de groene en digitale transitie en het concurrentievermogen van de EU.

1.10 Ecofin neemt conclusies aan over de hervorming van het EU-kader voor economische governance

De Raad Economische en Financiële Zaken (Ecofin) van 14 maart heeft raadsconclusies over de hervorming van het EU-kader voor economische governance, met andere woorden de regels van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) en de Procedure voor Macro-economische Onevenwichten, aangenomen. In de conclusies wordt een onderscheid gemaakt tussen elementen waarover de lidstaten het eens zijn en elementen waarvoor verder werk nodig is. In april zal de Europese Commissie hierover wetgevende voorstellen neerleggen. De ministers bespraken verder de Commissierichtsnoeren voor het begrotingsbeleid van de lidstaten in 2024. Het feit dat in die richtsnoeren de link wordt gemaakt met de herziening van het SGP ontlokte enkele kritische reacties. De Raad besprak opnieuw de uitvoering van de Faciliteit voor Herstel- en Veerkracht (RRF). Enkele lidstaten gingen in op de voortgang van de implementatie van hun nationale plannen, waarbij andere lidstaten wezen op de hoge administratieve lasten. De Europese Commissie stipte onder meer aan dat RRF nauwlettend in het oog wordt gehouden door de Europese Rekenkamer en het Europees Parlement. Ecofin stemde verder in met het uitvoeringsbesluit ter goedkeuring van een aanpassing van het Finse Plan voor Herstel en Veerkracht. Daarnaast stonden enkele punten over de EU-begroting op de agenda. De ministers namen Raadsaanbevelingen aan het Europees Parlement aan voor het verlenen van de kwijting voor de uitvoering van de EU-begroting 2021 en conclusies over de begrotingsrichtsnoeren voor de EU-begroting 2024. Zoals steeds bespraken de ministers de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, deze keer met bijzondere aandacht voor energie-gerelateerde aspecten van financiële markten.

1.11 Ministers van Leefmilieu bereiken akkoord over herziening richtlijn industriële emissies

De EU-ministers van leefmilieu kwamen op 16 maart samen voor de formele raad leefmilieu. De leefmilieuministers kwamen tot een akkoord over het raadsstandpunt inzake het voorstel van herziening van de richtlijn industriële emissies. De door de Europese Commissie voorgestelde uitbreiding van het toepassingsgebied naar de veeteeltsector werd aanvaard door de Raad, maar de drempel werd opgetrokken waardoor kleinere landbouwbedrijven worden uitgesloten. De volgende voor Vlaanderen belangrijke punten werden in de Belgische interventie aangehaald: België gaf aan dat de hogere drempel in de veeteeltsector geen gelijk speelveld in de EU garandeert, en stelde dat de ontwikkeling van best beschikbare technieken in deze sector kan bijdragen tot juridische zekerheid en het tegengaan van vervuiling van water, lucht en bodem. België pleitte voor voldoende aandacht voor het vermijden van emissies van zorgwekkende stoffen en toonde zich dan ook tevreden dat de tekst op verschillende plaatsen op dit punt werd versterkt. Ten slotte betreurde België dat de vereiste voor het opmaken van een vergunningssamenvatting in het raadscompromis werd geschrapt en dat de door België gesuggereerde verduidelijking dat bevoegde autoriteiten emissiegrenswaarden voor alle relevante parameters kunnen opleggen, niet werd opgenomen.

1.12 Buitenlandministers uiten grote bezorgdheid over de situatie in Tunesië

De Raad Buitenlandse Zaken van 20 maart startte met een interventie van de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken Kuleba. Tijdens dit gesprek kwamen voornamelijk het belang van de verantwoordingsplicht van Russisch president Poetin en de verlenging van het Zwarte Zee-graaninitiatief aan bod. Verder wisselden de ministers van gedachten over de situatie in Tunesië en uitten ze hun steun voor het Tunesische volk. De ministers benadrukten dat Tunesië de mensenrechten dient te eerbiedigen en dat er dringend structurele hervormingen moeten worden doorgevoerd. De Raad heeft daarnaast extra sancties aangenomen tegen acht personen en een entiteit wegens mensenrechtenschendingen in Iran. In de namiddag sloten de Europese defensie-ministers aan om de voortgang in de implementatie van het Strategisch Kompas te bespreken een jaar nadat de strategie gelanceerd werd. De defensie- en buitenlandministers bereikten daarnaast overeenstemming over een driesporenvoorstel dat inzet op het sneller en efficiënter leveren van artilleriemunitie aan Oekraïne en het opschalen van Europese defensie-industrie om dit mogelijk te maken.

1.13 Pleidooi voor steun voor de Vlaamse appelsector

Tijdens de Raad Landbouw vond een gedachtewisseling plaats over de situatie op de landbouwmarkten. Landbouwcommissaris Wojciechowski gaf een overzicht van recente marktontwikkelingen, waaruit bleek dat de marktsituatie voor de meeste landbouwproducten is gestabiliseerd. Wojciechowski kondigde tevens een steunpakket aan voor boeren in Polen, Bulgarije en Roemenië die te maken hebben met een verstoring van hun markten door de toegenomen graaninvoer uit Oekraïne. Dit voorstel stuitte op tegenstand door enkele buurlanden van Oekraïne die de aangekondigde steunmaatregelen te beperkt vinden. Verder betuigden meerdere lidstaten hun steun voor Oekraïne, maar vroegen om extra monitoring van de invoer van landbouwproducten. De verlenging van het Zwarte Zee-graaninitiatief en de verdere uitwerking van de solidariteitsroutes werden positief onthaald. Voorts uitten de meeste lidstaten hun zorgen over de nog steeds hoge productieprijzen en andere inputkosten. Voor Vlaanderen was het belangrijk om te wijzen op de moeilijke bedrijfsvoering voor de producenten van onder meer appels en de mogelijkheid van financiële steun voor deze sector.

1.14 Kritische gedachtewisseling over het “visserij- en oceaanpact”

Tijdens de Visserijraad van 20 maart stelde Commissaris Sinkevicius een “visserij- en oceaanpact” voor, waarmee hij vorm wil geven aan een gemeenschappelijke toekomst voor het visserij- en aquacultuurbeleid van de EU op basis van een gezond marien milieu en een kleinere koolstofvoetafdruk. In zijn inleiding van het zogenaamde “visserijpakket”, die drie mededelingen en een verslag bevat, zegt de Commissaris de visserij- en aquacultuursector duurzamer en veerkrachtiger te willen maken. Hij benadrukte ook de

verwezenlijkingen van het huidig Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB), nl. in 2009 bevonden slechts vijf bestanden zich op duurzame niveaus, terwijl dit er nu 60 zijn. Tijdens de tafelronde waren de lidstaten – en ook Vlaanderen - kritisch tot zeer kritisch over het voorstel om een ban in te stellen tegen bodemvisserij daar dit niet-proportioneel is, en elke socio-economische impactanalyse ontbreekt. Over het algemeen werden ook veel vragen gesteld naar haalbaarheid en werkbaarheid, en meer aandacht gevraagd voor de rol van visserij in het kader van voedselzekerheid – vooral in de huidige geopolitieke context.

1.15 Politiek akkoord over richtlijn energie-efficiëntie

Op 10 maart bereikten de Raad en het Europees Parlement een politiek akkoord over de richtlijn energie-efficiëntie. De medewetgevers bereikten een akkoord over een Uniewijde doelstelling van 11,7% reductie in (primair en finaal) energiegebruik tegen 2030. Ook over de richtlijn hernieuwbare energie werd, na bijzonder moeilijke onderhandelingen, een politiek akkoord gevonden. Voor hernieuwbare energie werd de Uniewijde doelstelling vastgeklikt op 42,5%. Op de Raad van 28 maart 2023 bereikten de 27 ministers een Raadsoriëntatie over het Gaspakket, de wetgeving die de Europese waterstofmarkt mee vorm zal geven, en werd een politiek akkoord bereikt om de Noodverordening Gas te verlengen met enkele gerichte aanpassingen. Ten slotte debatteerden de ministers over de voorstellen van de Europese Commissie rond de wijziging van de elektriciteitsmarkt (EMD).

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Voorstellen van richtlijn

In maart 2023 werden zes voorstellen van richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- ontzeggingen van de rijbevoegdheid
- grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over verkeersveiligheidsgerelateerde verkeersovertredingen
- rijbewijzen
- groene claims
- reparatie van goederen
- digitale instrumenten en processen in het vennootschapsrecht

2.2. Aangenomen richtlijnen

In maart 2023 werd één aangenomen richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelde volgend onderwerp:

- lood in aluminiumlegeringen

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het "Vlaams scorebord".

A. Vlaams scorebord juni 2023

Het Vlaams scorebord van juni 2023 telt 10 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 4 richtlijnen reeds omgezet.

B. Vlaams scorebord december 2023

Het Vlaams scorebord van december 2023 telt 7 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. scorebord juni 2024

Het Vlaams scorebord van juni 2024 telt 1 richtlijn die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in maart 2023 nog maatregelen nemen in 20 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

9 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

11 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in maart 2023 betrokken in 24 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

17 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

7 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31. 03. 2022	30. 04. 2022	31. 05. 2022	30. 06. 2022	31. 08. 2022	30. 09. 2022	31. 10. 2022	30. 11. 2022	31. 12. 2022	31. 01. 2023	28. 02. 2023	31. 03. 2023
Ingebrekestellingen	13	13	14	12	13	13	13	13	10	11	11	11
Met redenen omklede adviezen	7	7	7	9	9	12	11	11	10	9	9	9
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	20	20	21	21	22	25	24	24	20	20	20	20

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management